

Kraków to ważne jest miasto dla każdego Polaka, nawet jeśli nie jest kardiologiem inwazyjnym. Gród zniewala bowiem swoją niezwykłą historią, mnogością zabytków architektury, bardzo interesujących muzeów, a także bogatą, wielowiekową tradycją. Kraków jest również piękną wizytówką polskiego dziedzictwa kulturowego, naukowego i... biznesowego.

Kraków – miasto ważne dla każdego Polaka

Niewiele miejsc w Europie może poszczycić się tak dużą liczbą zrealizowanych w ostatnich latach potrzebnych i znakomicie przygotowanych inwestycji, wśród których na pierwszy plan wysuwają się nowoczesne Centrum Kongresowe, nowe muzea, nowoczesne szpitale i obiekty sportowe uznawane za najlepsze w Europie.

Szczegółowo prowadzone badanie archeologiczne potwierdzają, że pierwsze ślady osadnictwa na terenie dzisiejszego Krakowa pojawiły się około 200 tys. lat temu Czynnikiem, który sprzyjał tworzeniu pierwszych osiedli, było niewątpliwie dogodne ukształtowanie terenu, a także duże zasoby surowców naturalnych.

Dawnym mieszkańcom Kraków zawdzięcza jedną ze swoich największych atrakcji turystycznych, czyli kopce: Krakusa i Wandy. Do dziś nie jest jednak znane ich pierwotne przeznaczenie. Wiele wskazuje na to, że były one miejscem bliżej nieokreślonego kultu religijnego. Analiza starych materiałów historiograficznych i archiwalnych wydawnictw kartograficznych przekonuje, że takich obiektów w obrębie dzisiejszych granic miasta mogło być zdecydowanie więcej.

Prawdziwy i bardzo dynamiczny rozkwit miał miejsce u progu średniowiecza, kiedy Kraków stał się stolicą państwa Wiślan. Korzystając z bardzo sprzyjających warunków ukształtowania terenu, bliskości dużej rzeki i zasobów naturalnych umożliwiających wielokierunkowy rozwój, stworzyli tam ważną strategicznie twierdzę strzegącą kluczowych dróg handlowych.

Co ciekawe, w gronie najwybitniejszych autorytetów zajmujących się historią Małopolski do dziś toczy się gorący spór o interpretację zapisanej w „Żywocie Świętego Metodego” informacji o „pogańskim księciu siedzącym na Wiśle”. Są wśród nich tacy, którzy „Wisłę” traktowaną jako naczelny gród państwa Wiślan, umiejscawiają w Wiślicy. Większość jednak opowiada się za Krakowem, co potwierdzałyby dane archeologiczne.

Niewiele miejsc w Europie może poszczycić się tak dużą liczbą zrealizowanych w ostatnich latach potrzebnych i znakomicie przygotowanych inwestycji

Państwo Wiślan nie wytrzymało jednak ataków ze strony wojsk Państwa Wielkomorawskiego. I już od drugiej połowy IX wieku jego terytorium znalazło się pod władaniem książąt czeskich, co na szczęście nie wpłynęło na dynamikę rozwoju miasta. Potwierdzają to stosunkowo liczne źródła pisane, choćby takie jak kroniki, które spisywał Ibrahīm Ibn Jakub opisujący Kraków jako ważny ośrodek handlowy i bogaty gród.

Znaczenie Krakowa i zasobność jego mieszkańców miały również swoje ciemne oblicze.

Po śmierci Mieszka II doszło bowiem w mieście do rewolty nazywanej także „reakcją pogańską” i najazdu Czechów, w konsekwencji którego infrastruktura miasta poniosła dotkliwe straty, a następcą tronu książę Kazimierz został wygnany. Na szczęście władcy udało się dość szybko wrócić i oddać miastu jego znaczenie.

Innym tragicznym i symbolicznym wydarzeniem średniowiecznej historii Krakowa było zamordowanie biskupa krakowskiego Stanisława w kościele na Skałce, podczas sprawowania mszy świętej. Przypisywano je królowi Bolesławowi Szczodremu, a miało być konsekwencją poważnego konfliktu, jaki wybuchł między obydwoma dostojnikami. Ofiara zamachu została kanonizowana jeszcze w 1253 roku i weszła do panteonu najważniejszych polskich świętych. Schyłek średniowiecza to czas niezwykłego wzrostu znaczenia miasta jako ośrodka nauki, edukacji

Kraków stał się stolicą Państwa Wiślan ze względu na bardzo sprzyjające warunki ukształtowania terenu i bliskość dużej rzeki

Rynek Główny — największy średniowieczny plac Europy

Sukiennice — od czasów średniowiecza pełniące niezmiennie funkcję handlową

i kultury. Jeszcze w XII wieku otwarto tu bibliotekę. Niedługo potem powstała szkoła katedralna uważana za najlepszą w tym czasie uczelnię w Polsce. Rozbudowa miasta wokół wzgórza Wawelskiego jeszcze bardziej podkreślała znaczenie zamku.

Kluczową datą w historii Krakowa był dzień 5 czerwca 1257 roku, kiedy to z edyktu ówczesnego władcy Bolesława Wstydliwego, otrzymał prawa miejskie i przywilej lokacyjny według prawa brandenburskiego.

Inne ważne daty w historii miasta to rok 1333, kiedy na Wawelu Kazimierz Wielki został koronowany na króla Polski, oraz rok 1335, kiedy zgodnie z wolą władcy w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa powstało nowe miasto nazwane jego imieniem — Kazimierz.

Mądra polityka króla Kazimierza Wielkiego doprowadziła do nieobserwowanego dotychczas rozwoju handlu rzemiosła i nauki. Niewątpliwie najważniejszym osiągnięciem władcy było założenie w 1364 roku Akademii Krakowskiej będącej pierwszą polską i jedną z pierwszych i, co najważniejsze, jedną z najlepszych i najważniejszych uczelni wyższych w Europie. Jej status i prestiż do dziś są powodem do dumy Polaków.

Okres niezwykłego prosperity przełomu XV–XVI wieku pozwolił także między innymi dzięki znacznej liczbie włoskich architektów przybyłych do Krakowa

Rozbudowa miasta wokół wzgórza Wawelskiego jeszcze bardziej podkreślała znaczenie zamku

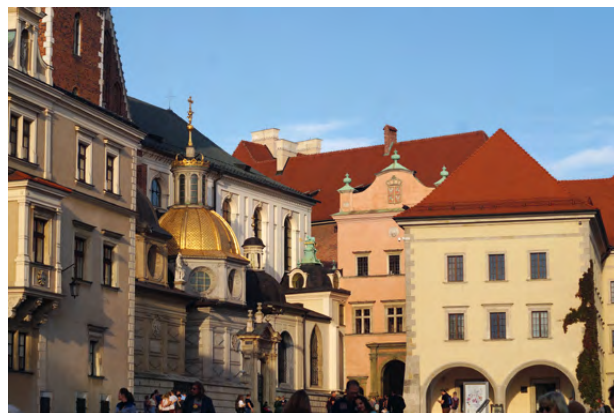
na stworzenie pięknych budowli do dziś uważanych za arcydzieła, takie jak zamek królewski czy kaplica Zygmuntowska. W 1520 roku po raz pierwszy zabrzmiał także dzwon Zygmunta pozostający do dziś patriotycznym symbolem.

W tym miejscu przerywam podróż przez historię tego ważnego dla Polaków miasta. Nie da się bowiem w tak krótkim czasie choćby pobieżnie opowiedzieć jego skomplikowanych dziejów, podobnie jak nie jest możliwe obejrzenie wszystkich jego skarbów w ciągu nawet trwającej kilka dni wizycie. Obiecuję jednak niedługo wrócić do tej historii.

Na zakończenie chciałbym jeszcze zaprosić na Rynek Główny, który jest największym średniowiecznym

placem Europy. Ma on bowiem wymiary 200 na 200 m. Jego układ architektoniczno-urbanistyczny czyni go miejscem wyjątkowym, gdyż został wytyczony w 1257 roku podczas lokacji miasta. Do dziś przetrwały na nim Sukiennice, które od czasów średniowiecza pełnią niezmiennie swoją funkcję handlową, a także Kościół Mariacki ze swoimi strzelistymi wieżami, którego największym skarbem jest ołtarz stworzony przez mistrza Wita Stwosza z Norynbergii — jeden z najwspanialszych na świecie.

We wnętrzu świątyni trudno uniknąć zamyślenia. Wykorzystam to i niepostrzeżenie zniknę. Obiecuję jednak, że wkrótce wrócę, by kontynuować moją opowieść o mieście, z którego dumni są nie tylko kardiologzy inwazyjni.

Zamek królewski i wzniesiona w 1520 roku Kaplica Zygmuntowska — do dziś uważane za arcydzieła